

Kunstroute Erasmus Universiteit Rotterdam

In 1963 begon de Erasmus Universiteit met de aankoop van eigentijdse grafiek om studenten in aanraking te brengen met kunst en de grijze wanden van de (toen nog) nieuwbouw te verfraaien.

De jurist Prof. Mr. Piet Sanders (1912 - 2012) was initiatiefnemer van de kunstcollectie van de EUR. Dankzij hem is er ook veel kunst op het universiteitsterrein te vinden, die werd aangeschaft vanuit de bouwbudgetten.

Inmiddels omvat de collectie meer dan 1.800 kunstwerken. De kunstroute leidt langs zo'n 50 daarvan, in de universiteitsgebouwen en op de campus.

In de Erasmus Gallery (Erasmus Building) organiseert Art Affairs regelmatig tentoonstellingen met werk van kunstenaars uit de collectie, zo mogelijk met een link naar de programma's van de faculteiten. Medewerkers van de universiteit kunnen kunst uit de collectie lenen voor hun werkruimte. Ook heeft de EUR een economische penningencollectie en een collectie academisch erfgoed.

Met de kunstroute wandel je langs kunstwerken uit de verzameling, een deel van de grafiekcollectie en langs een aantal stukken uit de geschiedenis van de Erasmus Universiteit Rotterdam.

Meer informatie over de kunstroute? Neem contact op met Kunstzaken, Erasmus Universiteit Rotterdam, tel. (010) 408 2802 of art-affairs@eur.

Start kunstroute

De wandeling begint bij de ingang halverwege de Burgemeester Oudlaan, bij het gemeentelijk monument (Buildings Erasmus en Theil; zie [plattegrond Woudestein](#)).

Het oudste deel van campus Woudestein is gebouwd tussen 1963 en 1969. De opdracht kwam van de Nederlandse Economische Hogeschool (NEH), de voorloper van de Erasmus Universiteit: de toenmalige huisvesting van de NEH aan de Pieter de Hoochweg in Rotterdam was veel te klein geworden voor alle studenten en medewerkers. Het ontwerp was van de architecten C. Eiffers, A. van der Heijden en C. Hoogeveen.

Het monument is een besloten complex van grote collegezalen (Theil Building), de Universiteitsbibliotheek, een torengedebouw voor de instituten en wetenschappelijke staf (Tinbergen Building). Er is ook een algemeen en representatief gedeelte voor bestuur en administratie met de grote Aula (Erasmus Building). Het historische complex, met veel beton en staal, is een puur voorbeeld van functionalistische architectuur op een voor Nederland bijzonder grote schaal. Vandaar ook dat de oudste gebouwen van Woudestein in mei 2006 officieel de status van gemeentelijk monument kregen.

Tussen 2008 en 2012 zijn Buildings Erasmus en Theil onder leiding van architect Gerard Frishert gerestaureerd. In 2015 en 2016 wordt de Universiteitsbibliotheek van boven tot onder gemoderniseerd, op de voet gevolgd in 2017 door de Tinbergen Building.

>>

Volg de Collegelaan en ga rechtsaf, de Institutenlaan in. Halverwege rechts hangt aan de gevel van de Tinbergen Building het tegeltableau van Karel Appel.

> 1

1 Karel Appel

Zonder titel, 1969

Bij de opening van Woudestein schonk het Rotterdamse Meneba (NV Meelfabrieken der Nederlandse Bakkerij) dit door Karel Appel ontworpen tegeltableau. Meneba vierde op dat moment zelf zijn vijftigjarig bestaan.

Karel Appel (1921-2006) volgde een opleiding aan de Rijksacademie te Amsterdam. Samen met Constant en Corneille richtte hij de Cobragroep op. Dit tegeltableau typeert Appels werk uit de jaren zestig. In die periode maakte hij, behalve gouaches en litho's, ook felgekleurde houten en aluminiumbeelden van mensen en dieren.

Onder het werk van Appel is een trap. Loop de trap op naar de ingang van de Tinbergen Building. In de entree zie je werk van Ger van Iersel.

> 2

2 Ger van Iersel

Zonder titel, 1969

In het voorjaar van 1963 stelde de overheid 1% van de 'kale' bouwsom van de nog te bouwen universiteit beschikbaar om kunst voor het gebouw aan te schaffen. Ger van Iersel was een van de kunstenaars die opdracht kreeg om een kunstwerk voor de NEH te maken. Het jaar ervoor had Van Iersel de Laurenspenning gewonnen.

Ga door de dubbele deur. Onderaan het trappenhuis staat een houten beeld.

> 3

3 Jatayu

Een Jatayu is een arend met de geest en het hart van de man. Het beeld is geschonken door Indonesische oud-studenten van de NEH in 1985.

>>

Verlaat de Tinbergen Building en sla rechtsaf richting de Erasmus Building. Je loopt nu langs het carillon. > 4

Carillon

4

Toen de nieuwe huisvesting van de NEH in 1970 werd geopend, schonk de gemeente Rotterdam het carillon.

>>

Loop verder, langs de ingang van de ondergrondse fietsenstalling. In de fietsenstalling is een wandschildering van Luuk Bode te zien. > 5

5 Luuk Bode

Stroke6, 2013

De Rotterdamse kunstenaar Luuk Bode laat zich inspireren door elementen uit de grote stad: hoekige skylines, verschuivende perspectieven, spiegelingen, wegmarkeringen, weggekraste stickers en flarden graffiti vormen zijn inspiratiebronnen. Door deze elementen verder uit te vergroten, maakt hij zijn werk steeds monumentaler en abstracter.

Het landschap dat Bode aanbracht in de afgesloten omgeving van de fietsenstalling licht dit nog eens uit na een fietstocht naar de universiteit. In het krachtige werk van Bode is voor twijfel geen plaats.

>>

Verlaat de fietsenstalling en ga rechtsom richting het plein. Je ziet een groot bronzen beeld. > 6

6 Ger van Iersel

Zonder titel, 1983

Dit werk staat bij de EUR beter bekend als 'Alma Mater' (milde, gevende moeder). Het beeld werd onthuld op 8 november 1983 door de voorzitter van de Stichting Universiteitsfonds Rotterdam (voorganger van de vereniging Trustfonds EUR) die het beeld schonk.

De sculptuur is een eerbetoon aan mr. B. J. de Boer, secretaris College van Curatoren, die later voorzitter was van het College van Bestuur van de Nederlandse Economische Hogeschool en voorzitter van het College van Bestuur van de EUR. Toen de kunstenaar zo'n twintig jaar later hoorde dat zijn creatie door EUR-medewerkers 'Alma Mater' werd genoemd, reageerde hij gevlid.

>>

Loop naar de balustrade van de binnentuin op het plein en draai je om. Op de ramen van de luchtbrug zie je de glaskunst van Stefan Hoffmann.

> 6

Stefan Hoffmann

7

De kunstenaar was in maart 2007 *artist in residence* en 'testte' toen het drukken op glas. Ondertussen heeft hij dit vaker gebruikt in zijn werk.

>>

Kijk naar de beneden liggende binnentuin. Je ziet daar een beeld van Ans van Haersolte, ook wel 'de stervende zwaan' genoemd.

> 8

Ans van Haersolte

8

Zonder titel

Beeldhouwster Ans van Haersolte (1911-1991) maakte vooral organisch-abstracte werken. Dit zie je ook terug in haar andere werken welke tevens te zien zijn in deze route.

>>

Ga de Erasmus Building in (links). Naast de ingang van het gebouw hangt een rond reliëf van keramiek. > 9

9

P.V. van Stuijvenberg

Rotterdam in keramiek, 1969

Ook dit werk is gemaakt in opdracht van de EUR en gefinancierd met de 1% regeling. Pieter Antonie van Stuijvenberg werd in Schiedam geboren en deed tussen 1921 tot 1927 een opleiding aan de Rotterdamse

Academie van Beeldende Kunsten en Technische Wetenschappen. Zijn werk is te zien in het Stedelijk Museum Amsterdam, Museum Boijmans van Beuningen en het Stedelijk Museum Schiedam.

In de keramische plattegrond van Rotterdam zie je drie locaties met rood gemarkeerd: Hoboken, Woudestein en een derde locatie. Waarschijnlijk verwijst de laatste naar het geboortehuis van Erasmus in Rotterdam.

>>

Bij de entree van de Erasmus Building, vóór de hal van de aula, staan twee bronzen bustes. > 10

Charlotte van Pallandt

10

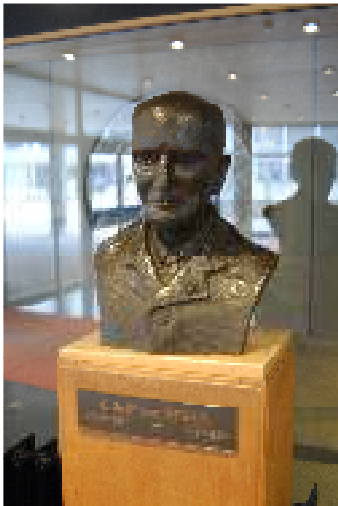
Mr. dr. K. P. van der Mandele, 1966

Mr. dr. K. P. van der Mandele (1880-1975) vervulde vanaf 1918 een groot aantal bestuursfuncties bij de Nederlandsche Handelshoogeschool (NHH) en de NEH. Van 1945 tot 1964 was hij president van het College van Curatoren. De NHH en NEH zijn rechtsvoorgangers van de EUR.

>>

Links staat het werk van Han Rehm.

> 11

Han Rehm

11

C. A. P. van Stolk

C. A. P. van Stolk (1857-1934) is één van de drie oprichters van de NHH. Samen met mr. W. C. Mecs en J. A. Ruys lukte het hem financiële steun te krijgen van het Rotterdams bedrijfsleven voor de officiële start van de NHH op 8 november 1913. Tot aan zijn dood in 1934 was Van Stolk lid van het College van Curatoren, de eerste jaren bovendien in de functie van vicepresident (1913 - 1920).

>>

Na de 2e glazen schuifdeur van de entree van de Erasmus Building is direct links de Centennial Room.

> 12

Centennial Room

12

In de Centennial Room is sinds 1 september 2014 een permanente expositie over honderd jaar Erasmus Universiteit gevestigd. De tijdlijn van 1913 tot en met 2013 in de Centennial Room bevat foto's en gegevens over het aantal studenten door de eeuw heen. Er zijn onder andere filmbeelden te zien die in de loop van de tijd worden aangevuld met historisch beeldmateriaal. Een centrale plaats is ingeruimd voor Nobelprijswinnaar Prof. Dr. Jan Tinbergen.

Prof. Dr. Jan Tinbergen was tussen 1933 en 1973 hoogleraar in Rotterdam. Hij staat internationaal bekend als grondlegger van de econometrie en als adviseur op het gebied van ontwikkelingsprogram-mering.

In 1969 kregen deze vermaarde hoogleraar aan de NEH en zijn Noorse collega Ragnar Frisch de eerste Nobelprijs voor de Economie. De vitrine bevat de oorkonde van Tinbergen en een replica van de Nobelprijs. De originele penning is opgenomen in het Nederlands Economisch Penningkabinet (NEPK) van de EUR.

Loop de hal vóór de aula in. Boven de ingang van de aula hangt een bronzen plaquette van Erasmus.

> 13

Charlotte van Pallandt

13

Erasmus, 1973

De plaquette is aan de EUR geschonken door de stad Rotterdam bij de officiële oprichting op 8 november 1973. Een identieke plaquette hangt in het Erasmus MC bij de ingang van het faculteitsgebouw.

>>

Ga door de glazen deuren links in de hal, naast de ingang van de Centennial Room. >14

Atelier Géèf

14

Desiderius Multiplex, 2009

Deze Desiderius Multiplex, opgebouwd uit bronslegeringen, is een creatie van restauratiearchitect Gerard Frishert van Atelier Géèf. De sokkel bestaat uit een stapel boeken met titels van Erasmus' hand.

>>

Achter 'Desiderius Multiplex' bevindt zich de handtekeningenwand. > 15

15 Handtekeningenwand

Annemoon Geurts, 1998

De glazen handtekeningenwand achter 'Desiderius Multiplex' is van Annemoon Geurts. Het is een geschenk van de Erasmus Alumni Vereniging ter gelegenheid van het 17de lustrum. Afgestudeerden van de universiteit kunnen op deze wand een handtekening plaatsen. De oudste handtekening is van een alumnus die in 1918 afstudeerde.

>>

Neem de lift of trap en ga naar de volgende verdieping. Hier hangen enkele schilderijen. > 16

16

Louis Raemakers

Portret G.W.J. Bruins

Rechts naast de lift hangt (naast de rectorkamer) een tekening in kleur van Louis Raemakers. Dit is een portret van G.W.J. Bruins (1883-1948), de eerste rector magnificus van de NHH. In 1925 verruilde hij zijn hoogleraarschap in voor een functie bij de Volkenbond, voorloper van de Verenigde Naties.

17 The Founding Fathers

*(V.l.n.r.) portretten J.A. Ruys,
C.A.P. Stolk en mr.
W.C. Mees*

J.A. Ruys, C.A.P. van Stolk en mr. W.C. Mees zijn de oprichters van de NHH, de oudste rechtsvoorganger van de EUR.

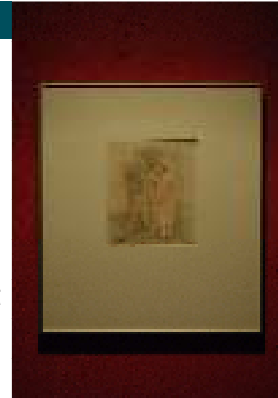
>>

*Aan de muur aan de andere kant van de trap hangt een
werk van Co Westerik.*

> 18

1979

Westerik vormde met de Haagse kunstenaars Herman Berserik, Jan van Heel, Willem Hussem en Jaap Nanninga in de jaren '50 deel uit van de Posthoorngroep, ook wel de Nieuwe Haagse School genoemd. Met zijn geheel eigen stijl werd Westerik in het begin van zijn carrière niet echt erkend. Door de manier waarop Westerik uitsneden maakt, speelt met de positie van waaruit het onderwerp beschouwd wordt, en inzoomt op details, ervaart de toeschouwer intimiteit en dramatiek in ogenschijnlijk kleine thema's. Hij behandelt

alledaagse onderwerpen, in een vertekende maar toch realistische omgeving. Co Westerik is uitgegroeid tot een van de belangrijkste Nederlandse realistische schilders en ontving verschillende prijzen voor zijn werk.

Prof. B. Leijnse kreeg de pentekening bij zijn afscheid als rector. Het werk is symbolisch: de ervaren rector verwelkomt de nieuweling. Prof. B. Leijnse was rector magnificus van 1975 tot 1979. Prof. J. Sperna Weiland volgde hem op.

Loop de glazen deur door richting de Aula. > 19

Wand van de toekomst

19

Op deze wand hangen foto's van de laureaten van de prof. Bruinsprijs en de prof. Lambertsprijs, de jaarlijkse Onderwijs- en Onderzoekprijzen van de EUR. Ieder jaar komen op de onderste rij de nieuwe prijswinnaars. De andere foto's schuiven dan een rij omhoog.

>>

Loop langs de deuren van de Senaatszaal. > 20

Wand van het verleden

20

De negen portretten zijn van hoogleraren uit de tijd van de NHH en NEH, die stuk voor stuk de functie van rector magnificus hebben vervuld.

>>

Naast 'De wand van het verleden' staat een buste.

> 21

Constance Wibaut

21

Prof. dr. J.H. Witteveen, 2012

Tussen 1939 en 1963 was Prof. dr. J.H. Witteveen (1921) student, promovendus én hoogleraar van de NEH. In 1963 verruilde hij de NEH voor het ministerschap van Financiën (2 maal); later werd hij directeur van het IMF in Washington. Het beeld is in 2013 geschonken door R.J. Witteveen, die ook aan de EUR studeerde.

>>

*Ga de Senaatszaal binnen als de deuren open zijn.
Hier bevinden zich 3 kunstwerken.*

> 22

22 Charlotte van Pallandt

Koningin Juliana, 1973

Charlotte van Pallandt (1898-1997) is een van de belangrijkste Nederlandse beeldhouwers van de 20ste eeuw. Geboren in een adellijke familie waar kunst als beroep werd afgewezen, koos zij toch voor het kunstenaarschap. In 1978 leidt de betrokkenheid van Van Pallandt bij de jonge beeldhouwkunst tot de 1e Charlotte van Pallandtprijs voor kunstenaars tot 35 jaar.

>>

> 23

Willem Verbon

23

Prins Bernhard, 1988

De beeldhouwer Willem Verbon (1921-2003) maakte voornamelijk beelden voor de openbare ruimte. Veel van zijn beelden zijn in Rotterdam en omgeving te zien. Zijn werk bestaat uit figuratieve sculpturen, vaak historische figuren.

Na Verbons overlijden werd in 2004 op de Müllerpier de permanente beelden-tentoonstelling 'Sterke stad' geopend. Het NEPK van de EUR bezit enkele penningen die door hem zijn ontworpen.

>>

> 24

24 Aart van den IJssel

IJzerdraadobject, 1969

De beeldhouwer Aart van den IJssel (1922 - 1983) werd vooral bekend door zijn beelden van dieren. Veel van Van den IJssels werken zijn terug te vinden in de Haagse openbare ruimte. Vanwege zijn bijdrage aan de ontwikkeling van de beeldende kunst vanaf 1950 is in 2004 een driejaarlijkse kunstprijs van de Gemeente Leidschendam-Voorburg naar hem genoemd.

>>

Loop via de trap terug naar beneden. Rechts naast de Aula hangt een witmarmere plaquette.

> 25

Herdenkingssteen oprichters NEH 25

Bij de oprichting van de NEH werd deze marmeren plaquette geplaatst ter ere van de oprichters mr. W.C. Mees, J.A. Ruys en C.A.P. van Stolk.

>>

Loop rechts de glazen deuren door naar het grote schilderij.

> 26

26 Lucebert

Etende mensen, 1969

Lucebert (1924-1994), Nederlandse dichter en schilder. In de jaren '60 legde hij zich vooral toe op de beeldende kunst. Zijn vroege schilderwerk is sterk beïnvloed door de Cobragroep, waar hij samen met kunstenaars als Appel en Corneille deel van uit maakte.

Uit zijn werk spreekt een grote betrokkenheid bij het lot van de mens. De universiteit heeft ruim vijftig kunstwerken van hem in bezit. Luceberts werk 'Etende mensen' hing oorspronkelijk in restaurant de Etude, in de Tinbergen Building. Het werk getuigt van de kunstenaars gevoel voor humor: op het schilderij heeft Lucebert een leetje bevestigd voor het commentaar van de studenten op de menu's van het restaurant.

>>

Loop verder de gang in, tot de enorme houtskooltekening van de Belgische kunstenaar Rinus van de Velde. > 27

27 Rinus van de Velde

Self-portrait As a Sports Fan, 2013

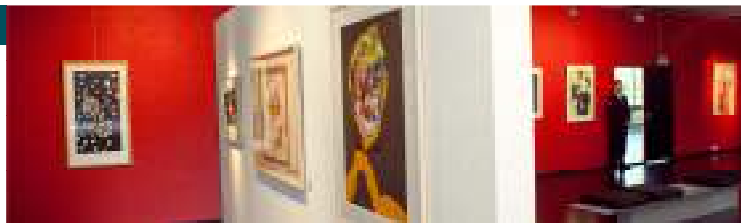
De Belgische kunstenaar Rinus van de Velde maakt grote houtskooltekeningen. Inspiratie voor zijn werk haalt hij uit bestaande afbeeldingen. Het beeldmateriaal, welke hij gebruikt voor zijn werk, wordt niet letterlijk overgenomen, maar getransformeerd naar nieuwe scènes. Een foto is de aanleiding voor een nieuw verhaal waarin zijn alter-ego een hoofdrol speelt.

>>

Links bevindt zich ook de Erasmus Gallery. Loop even naar binnen om de huidige tentoonstelling te bekijken! > 28

28 Erasmus Gallery

Met de tentoonstellingen in de bestuursvleugel van de Erasmus Building levert de Erasmus Gallery een bijdrage aan de intellectuele en culturele omgeving van studenten, medewerkers en bezoekers. In de galerij zijn exposities te zien van de eigen collecties van de universiteit.

Ook zijn er actuele tentoonstellingen van kunstenaars van wie werk is aangekocht of die daarvoor in aanmerking komen. Het uitgangspunt is om

zoveel mogelijk aan te sluiten op de inhoudelijke programmering van andere EUR-organisaties: zo worden wetenschap en kunst in samenhang gepresenteerd.

>>

In de Erasmus Gallery bevindt zich ook de interactieve touchscreen-vitrine van het NEPK. > 29

29 Vitrine Penningen

In deze vitrine zijn penningen te zien uit de collectie van het NEPK. In één van de vitrines ligt onder andere de kleinere uitvoering van het glasobject van Ad Haring dat bij de entree van het E-gebouw staat; deze penning wordt uitgereikt aan studenten die zich in hun studie of maatschappelijk hebben onderscheiden.

Ook de beeltenis van Erasmus die boven de ingang van de Aula hangt ligt hier in penningformaat. Verder worden enkele andere erepenningen getoond die de universiteit uitreikt bij bijzondere gelegenheden. In de andere vitrine liggen penningen met afbeeldingen van bekende Nederlandse industriëlen en anderen die zich op economisch terrein hebben onderscheiden.

>>

Loop de gallery uit, de Theil-hal in. Links staat een mysterieus apparaat. Dit is de 'Moniac'. > 30

Dit model van de geldstromen in onze economie werkte vroeger op stromend water. Eenzelfde exemplaar staat in het Science Museum in Londen.

>>

Ga via de trap links even naar buiten om de 'Onmogelijke kuboïde' te bekijken. > 31

'Onmogelijke kuboïde', 1988

Koos Verhoeff is emeritus hoogleraar wiskundige informatica van de EUR. Deze kubus is een eerbetoon aan kunstenaar Escher, die in de prent 'Belvédère' de onmogelijke kubus schetste. De kubus werd in 1988 aangeboden door Olivetti Nederland BV (een belangrijke leverancier van computers aan de EUR) ter gelegenheid van het vijfenzeventigjarig bestaan van de universiteit, en werd onthuld op 8 november 1989.

De constructie van deze (haast) onmogelijke kubus was voor prof. Verhoeff en zijn medeontwerpers een hele uitdaging. De EUR bezit de ets waarop het beeld is gebaseerd helaas niet; de grafiekc collectie van de EUR bevat wel veel andere etsen van Escher.

>>

Verderop in het gras staat een zonnewijzer. > 32

32 Zonnewijzer

Geschenk van de Medische Faculteit Rotterdam aan de NEH in 1970.

>>

Loop een klein stukje verder.

> 33

Erasmus

33

Dit beeld van Desiderius Erasmus is een kopie van het beeld van Hendrick de Keyser dat naast de Laurenskerk staat. Het is aan de EUR geschonken door een alumnus, die het liet maken in China.

Loop terug en ga het Erasmus building weer binnen, de trap op en de grote hal in.

> 34

34

Atelier Gèèf

Aan de balustrade van de eerste verdieping hangt de kleurige glasdecoratie van restauratiearchitect Gerard Frishert, ook wel 'de broche' genoemd.

>>

*In de Theil-hal zijn diverse kunstwerken te bekijken.
> 35*

Dick Elffers

35

Zonder titel, 1969

Dit wandreliëf is één van de werken welke ook gerealiseerd is bij de oplevering van de nieuwbouw van de NEH in 1969. Dick Elffers is de broer van Cees Elffers, één van de architecten van het oudste deel van Woudestein.

>>

*Loop verder de grote hal in. Aan de rechterkant zie je een plaquette in de muur.
> 36*

36 Gedenksteen

Joop van Kralingen, 1948

Tekst: 1940-1945 VIVORUM RECORDATIO MORTUORUM VITA ('Moge het leven der gestorvenen de levenden aansporen hen te gedenken')

De figuren op de steen - de afgeknotte boom, een vrouw en een ontspruitende boom - zijn symbolen voor respectievelijk de dood, de vrede en het leven. Deze steen gedenkt de in WOII gevallen studenten van de EUR.

>>

Loop een stukje door. Aan dezelfde kant, na de entree naar het plein, bevindt zich een tweede plaquette in de muur. > 37

Lustrumgeschenk

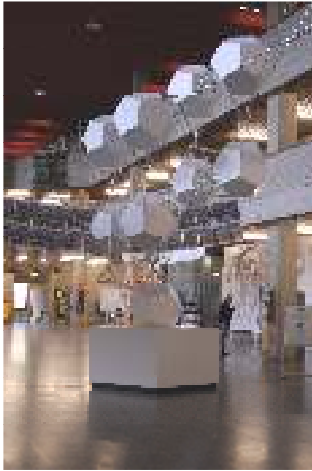
37

Lustrumgeschenk uit 1938 van de Katholieke Hogeschool Tilburg, de huidige Tilburg University.

>>

In het midden van de hal staat een grote sculptuur. > 38

Polyhedral Netstructure

38

Gerard Caris, 1977

Gerard Caris deed zijn kunstopleiding in de VS en maakt sinds zijn terugkeer naar Nederland in de jaren '60 uitsluitend abstract geometrisch werk. Zijn beelden, wandreliëfs en tekeningen doen wiskundig aan en zijn geïnspireerd op onderzoek naar kristalstructuren, zoals ook duidelijk blijkt uit dit monumentale werk.

Caris legde zich sinds de jaren '70 toe op onderzoek naar vijfvoudige symmetrie en ontdekte zo zelf ook kristalstructuren die tot dan nog niet wetenschappelijk in kaart waren gebracht: zijn dodecaëders (kristalstructuren met een bepaalde geometrie) bleken de voorlopers van een scheikundig hoogstandje dat pas in de jaren '80 werd ontdekt. Het beeld is in 2009 geschonken door EON.

>>

Ga rechtsaf naar de lifthal van de Tinbergen Building. Neem de lift naar de 17de verdieping. Hier staan twee objecten > 39 en 40

39 Mirjam Hoekman

Wings of Inspiration, 2001

Volgens de kunstenaar verklaart de titel van haar werk, 'Wings of Inspiration', eigenlijk al waar het om gaat: inspiratie, een onmisbaar onderdeel van elk scheppend proces.

Soms geeft inspiratie ons vleugels. Om nieuwe wegen in te slaan, te ontdekken en te doorgronden; of om kracht te vinden en door te gaan waar anderen zouden stoppen.

Elk mens wordt in meer of mindere mate geraakt door deze vleugels. Misschien is het de kracht van een gedachte, de ontroering bij een herinnering, de schoonheid van een wetenschappelijke ontdekking – of de

omgang met anderen. Hoe of wanneer inspiratie bij je naar boven komt weet je nooit, als je haar maar toelaat.

In 'Wings of Inspiration' spreidt een man zijn armen wijd uit, omringd door vlinders van tekst. Hij stelt zich open voor inspiratie. Niet toevallig doet het beeld denken aan de beroemde tekening van Leonardo Da Vinci met daarop de gulden snede van de menselijke verhoudingen. De ontdekking van de gulden snede zelf is eeuwen lang een grote inspiratiebron geweest voor zowel de kunsten als de wetenschap.

Aan de andere kant van de hal is een gebrandschilderd raam te zien. > 40

Dick Broos

40

Gebrandschilderd raam, 1932

Oorspronkelijk bevond het raam zich in het gebouw van de NEH aan de Pieter de Hooghweg.

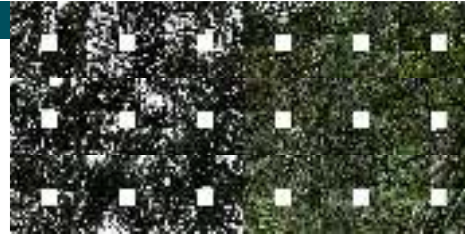
>>

Loop door richting de Faculty Club, langs het fotowerk van Max von Kreyfelt. >41

41 Max von Kreyfelt

Up&Down, 2007

Max von Kreyfelt maakt samengestelde foto-beelden, bedoeld als installaties. Hij print zijn beelden op groot formaat herbruikbaar stickermateriaal en plakt deze als een tweede huid aan de wand.

De vierkante openingen in het werk maken de wand zichtbaar binnen het beeld: een ruimtelijke ingreep. Zelf zegt hij, 'Het werk dient tot ontzuivering tegenover het huidige materialisme en consumentisme'.

Loop de gang uit naar de Faculty Club.

> 42

42 Faculty Club

Op de 17de verdieping van de Tinbergen Building worden in de hal ervoor en in de Faculty Club zelf regelmatig kleine presentaties georganiseerd.

>>

Neem de lift weer terug naar de B-verdieping van Tinbergen en loop via de Theil Building naar buiten. Loop rechts langs de bibliotheek heen de sportlaan op en ga het Sportgebouw in. Loop door naar de kantine en ga de trap op. In de gang bevindt zich een groot keramisch wandreliëf.

>43

Bouke IJlstra

43

Tegelwand, 1969

IJlstra (ook gespeld Ylstra) is in Rotterdam opgeleid als graficus en schilder en ontwikkelde aan het eind van de jaren '50 een incrustatietechniek voor witte kunststeen of lichte marmers, door hem zelf 'grafische natuursteenintarsia' genoemd. Zijn meestal grote wandwerken noemde hij dan ook 'grafische wanden'.

>>

Loop weer naar buiten en sla twee keer linksaf, richting het E-gebouw. Voor de ingang staat een glasreliëf. > 44

Ad Haring

44

De civilitate, 1996

Dit portret van Erasmus is gemaakt naar een gravure van Albrecht Dürer uit 1526. De titel slaat op een boek van Erasmus (*De civilitate morum puerilium*, 1530), een handleiding voor jonge mensen voor het aanleren van goede manieren. De penning die naar het beeld is vervaardigd, wordt ieder jaar door het College van Bestuur van de EUR uitgereikt aan een student die zich heeft onderscheiden in de studie of op maatschappelijk gebied, of die een andere bijzondere prestatie hebben geleverd. Deze penning was eerder te zien in de penningenvitrine.

>>

Loop het E-gebouw binnen en ga naar het trappenhuis. Hier staat een beeldengroep van Ans van Haersholte. > 45

45   **Ans van Haersolte**
Zonder titel

De beelden symboliseren de (op dat moment nog) drie faculteiten van de universiteit: Economische Wetenschappen, Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen, en Rechtsgeleerdheid. Ze werden bekostigd uit de zogenaamde 1%-regeling.

Een vierde liggend beeld dat halverwege de jaren '70 de vierde 'centrale interfaculteit' (wijsbegeerte) moest verbeelden, is er om financiële redenen nooit gekomen. Toen de door het weer aangetaste beelden gerestaureerd zouden worden, verbrokkelde het eerste beeld tussen de grijparmen van het hijskraantje van onze technische dienst. Aan de hand van ontwerpschetsen van Van Haersolte is het beeld door een van haar leerlingen opnieuw gemaakt.

In het dak van het trappenhuis zie je een glasapplicatie. > 46

Glasapplicatie

46

De glasapplicatie in het daklicht van het trappenhuis is ontworpen door leerlingen van een kunstacademie.

>>

Loop via de voorzijde het E-gebouw uit en ga links onder het Sanders Building door. Op de Tinbergen Plaza staan bakstenen banken waarvan één een uitspraak van Jan Tinbergen draagt. >47

47 Spreuk Tinbergen

Op één van de banken staat de bekendste uitspraak van Jan Tinbergen: 'Van de verdeling komt de winst'.

>>

Loop rechtdoor naar de linker ingang van de Mandeville Building. > 48

48 Mirjam Hoekman

Lichtval

Zoals de mens voortdurend onderhevig is aan veranderingen, van foetus tot grijsaard, zo verandert ook de perceptie van de wereld om ons heen continu door onze gevoelens, herinneringen en onbewuste verlangens. Dit uitgangspunt is de basis voor al het werk van Mirjam Hoekman.

Ovidius spreekt in zijn Metamorfosen van 'de kneedbare was die steeds in nieuwe vormen wordt geboetseerd maar toch dezelfde blijft'. De verschijningsvorm van het kunstwerk ondergaat voortdurend een metamorfose. Alles wisselt, alle materialen zijn bruikbaar. Alleen de gevoelens en verlangens waaruit de beelden voortkomen blijven hetzelfde. Gevoelens van koestering of ironie ten opzichte van ons verleden, menselijke verbondenheid en geweld, vergankelijkheid en schoonheid. Dit is de 'kneedbare was' die steeds een andere vorm aanneemt.

Loop links langs de liften en ga met de roltrap naar de 3e etage. Ga de gang rechts in richting de luchtbrug die de Mandeville en Van der Goot Buildings verbindt. Aan je linkerhand is de Sorbonnezaal (M2-03). Als er geen colleges zijn, is deze vrij toegankelijk. > 49

49 Wil Fruytier

Wandkleden

In 1963 stelt het Rijk 1% van de kale bouwsom van de te bouwen universiteit beschikbaar voor 'decoratieve aankleding' van het gebouw. Wil Fruytier was een van de kunstenaars die opdracht kreeg om een kunstwerk te vervaardigen. Wil Fruytier (1915 - 2007) geldt als een van de pioniers van de moderne Nederlandse textielkunst.

In de jaren '50 krijgt het wandkleed, met een ruimtelijke dimensie, een autonome plaats in haar oeuvre.

>>

Na de Sorbonnezaal loop je rechtdoor. Aan je linkerhand bevindt zich de Oxfordzaal (M1-12). Als er geen colleges zijn, is deze vrij toegankelijk.

> 50

Louis Looijshelder en Anne Boer 50

Zonder titel, 1978

Existentiële thema's als liefde, vergankelijkheid en eeuwigheid vormen een rode draad in het werk van Looijshelder. Hij verbeeldt deze in primaire kleuren, van schaduw naar licht. Symbolen plaatst hij in betekenisvolle lagen over elkaar heen, waardoor een doorkijk ontstaat in de wereld van de kunstenaar.

Vaak trekt hij de blik van de kijker door vensters en sleutelgaten heen naar een verre horizon. Zo vestigt hij de aandacht op de verte en op de overpeinzingen die zo'n uitzicht onvermijdelijk oproept, maar ook op het schilderen zelf en de magische illusie van het doek.

>>

Ga naar beneden richting de uitgang. Achter de ontvangstbalie op de begane grond hangt een grote tekening.

> 51

51 Charlotte Schleiffert

Coffeegrowers seeking help, 2013

Charlotte Schleiffert woont en werkt in Rotterdam, maar door middel van het maken van lange reizen verlegt zij haar grenzen. Het werk wat de EUR in haar collectie heeft, is gemaakt tijdens een residency in het Indonesische Jogjakarta. Schleiffert verzamelde daar diverse krantenartikelen, artikelen die ofwel hoogdravend of onbelangrijk waren, maar die zij interessant vond. De artikelen worden in een breder perspectief geplaatst door Charlottes onderzoek naar de gezamenlijke Nederlands-Indische geschiedenis. Door heden en verleden, maar ook west en oost, met elkaar te verbinden ontstaan er nieuwe identiteiten, die een strijd voeren om de traditionele en de hedendaagse cultuur te omarmen. Een protest tegen het traditionele in een hedendaags jasje - en andersom.

>>

Loop het Van der Goot building uit, loop rechts langs het V-gebouw, richting de Erasmus Plaza. Links is het Polak-building. Loop hier naar binnen. >52

Willem Oorebeek

52

Ogenblikken, 2015

Oorebeek kreeg de opdracht om een kunstwerk op de vijf achterwanden van het gebouw te realiseren. Twee vertikalen doorsnijden het gebouw, de vertikalen zijn opgebouwd uit een spiegellende onderlaag, die door gaten in de voorlig-

gende structuur de ruimtes over de gehele verdieping weerspiegelen in het patroon van een rasterstructuur.

Doordat de spiegels in een geroteerde hoek bevestigd zijn wordt weerspiegelende ruimte altijd anders ervaren, afhankelijk van de positie van de betrachter, de individuele gebruiker; een persoonlijke ervaring.

Elke verplaatsing dient zich aan binnen de eerder ontdekte werking van de persoonlijke waarneming binnen het gebouw. Hierdoor krijgt ontdekking, bewustzijn, herinnering en handeling een zich tot het gebouw verhoudende relatie die zich van onderbewust tot (over)bewust ontwikkelt.

Dit is het eindpunt van de kunstroute.